

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Orman Yangınlarını Önleme, Müdahale Ve Yangın Sonrası İyileştirme Hakkında Kanun Teklifi” ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Sezai Temelli
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

GENEL GEREKÇE

İklim krizinin etkisiyle artan sıcaklıklar, kuraklık, kontrolsüz beşeri faaliyetler ve yetersiz önleyici tedbirler, Türkiye’de orman yangınlarını hem daha sık hem de daha yıkıcı hale getirmiştir. Her yıl binlerce hektar ormanlık alan yok olmakta, biyoçeşitlilik kaybı yaşanmakta, ekosistem dengesi bozulmakta, insan yerleşimleri, tarım alanları ve hayvan yaşamı ciddi zararlar görmektedir. Mevcut mevzuat yangınlarla mücadelede dağınık, kurumsal kapasite ise yetersiz kalmaktadır.

Yangınlara müdahalede kullanılan hava araçları ve ekipman sayısı, teknolojik donanımı ve personel kapasitesi ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Müdahale sürecinde zaman kayıpları yaşanmakta, özellikle yangınların ilk anlarında hızlı ve etkili müdahale sağlanamamaktadır. Bu durum, yangınların büyüyerek geniş alanlara yayılmasına neden olmaktadır.

Ayrıca, yangınların önlenmesine yönelik tedbirler yetersiz kalmaktadır. Risk haritalarının güncellenmesi, erken uyarı sistemlerinin kurulması ve iklimsel verilerin sürekli izlenmesi gibi kritik önlemler eksik ya da yetersiz uygulanmaktadır. Orman yollarının bakımı ve yangın emniyet şeritlerinin korunması gibi temel altyapı çalışmalarında da aksaklıklar görülmektedir. Bu da müdahale araçlarının yangın bölgesine hızlı erişimini zorlaştırmaktadır.

Rehabilitasyon çalışmalarında da önemli sorunlar yaşanmaktadır. Yanan orman alanlarının ekolojik açıdan bütüncül ve bilimsel yaklaşımla yenilenmesi yerine, çoğu zaman kısa vadeli ve yapay yöntemler tercih edilmekte, doğal yenilenme süreçleri yeterince desteklenmemektedir. Bu durum, ekosistemin sürdürülebilirliğini tehdit etmekte ve uzun vadede biyolojik çeşitlilik kayıplarına yol açmaktadır.

Bütçe açısından bakıldığında, yangınlarla mücadele ve rehabilitasyon için ayrılan kaynaklar ihtiyaçları karşılamamakta, önleyici ve müdahale faaliyetleri için yeterli ve sürdürülebilir finansman sağlanamamaktadır. Ayrıca, yerel yönetimler ile merkezi kurumlar arasında etkin koordinasyon eksikliği bulunmaktadır. Bu da müdahale kapasitesini zayıflatmakta, sahada iş birliği ve kaynak kullanımını güçleştirmektedir.

Bu kanun teklifi; orman yangınlarına karşı önleme, erken uyarı, etkin müdahale ve yangın sonrası rehabilitasyon süreçlerini sistematik hale getirmek, kurumlar arası koordinasyonu güçlendirmek, bütçe kaynaklarını artırmak ve yerel halk ile sivil toplumun sürece etkin katılımını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kanun, yangın öncesinde risk haritalarının oluşturulmasından, orman yollarının bakımına, halkın eğitilmesinden koruma alanlarının genişletilmesine kadar önleyici politikaları kapsamaktadır. Müdahale aşamasında hava araçlarının modernizasyonu, kurumsal koordinasyon merkezlerinin kurulması, hayvanlar için gezici veteriner ekiplerin oluşturulması gibi somut önlemler tanımlanmaktadır. Yangın sonrası ise ekolojik bütünlük temelinde doğal yenilenmeye öncelik veren, sürdürülebilir ve bilimsel ilkelere dayalı bir rehabilitasyon süreci öngörülmektedir.

Ayrıca, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yangınla mücadele araç, insan gücü ve teknoloji altyapısını güçlendirmesi, bu hizmetlerin dışarıya devrinin yasaklanması ve bütçe içinde özel fonlarla desteklenmesi hüküm altına alınmaktadır. Yerel yönetimlerle işbirliği, orman köylüsünün güvenli katılımı ve halkın sürekli bilgilendirilmesi de teklifin temel dayanaklarındandır.

Sonuç olarak, Türkiye'nin yangın yönetiminde karşı karşıya olduğu bu çok yönlü sorunların giderilmesi için kapsamlı, bilimsel, kurumsal ve katılımcı bir yaklaşım şarttır. Bu kanun teklifi, afet riskini yalnızca yangın anıyla sınırlı görmeyip; öncesi ve sonrasıyla birlikte ele alan, doğa haklarını ve yaşam hakkını esas alan, katılımcı, şeffaf ve bilim temelli bir yaklaşımı esas almaktadır. Mevcut yasal boşlukları doldurarak, merkezi ve yerel düzeyde yangın yönetimini güçlendirmeyi ve Türkiye'nin yangınlara karşı daha dirençli bir yapıya kavuşmasını hedeflemektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türkiye, iklim krizinin etkileriyle birlikte artan sıcaklıklar, kuraklık ve insan faaliyetlerinin baskısı nedeniyle her yıl daha büyük ve yıkıcı orman yangınlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu yangınlar yalnızca ekosistemleri değil, insan yaşamını, yaban hayatını, yerleşim alanlarını ve tarımsal üretimi de tehdit etmektedir. Var olan mevzuat ve uygulamalar, yangınlara yalnızca müdahale odaklı yaklaşmakta; önleyici, hazırlayıcı ve iyileştirici boyutları yeterince içermemektedir. Bu nedenle, yangın öncesinden sonrasına kadar tüm aşamaları kapsayan, ekoloji temelli, bilimsel ve toplumsal işbirliğine dayalı bütüncül bir afet yönetimi anlayışına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kanun teklifiyle, merkezi idare ile yerel yönetimler arasında koordinasyonun güçlendirilmesi, erken uyarı sistemlerinin kurulması, müdahale kapasitesinin artırılması ve yangın sonrası rehabilitasyon süreçlerinin ekolojik ilkeler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi hedeflenmektedir. Toplumsal katılımı esas alan, şeffaf, sürdürülebilir ve kamu yararı gözetilen bir yaklaşım, yalnızca yangınların etkisini azaltmakla kalmayacak, aynı zamanda doğa haklarını ve yaşam alanlarını koruyacaktır.

MADDE 2- Orman yangınlarının giderek artan sıklığı ve yıkıcılığı, klasik müdahale yöntemlerinin yetersiz kaldığını göstermektedir. Yangınlar yalnızca bir doğa olayı değil, aynı zamanda yapısal sorunların, denetimsizliğin ve hazırlıksızlığın da sonucudur. Bu nedenle yalnızca yangın anına odaklanan değil; risk tespiti, önleme, müdahale ve iyileştirme süreçlerini birlikte ele alan entegre bir yasal zemine ihtiyaç duyulmaktadır.

Teklif edilen bu kanun, yangın öncesinde iklimsel ve beşeri risklerin tespit edilmesini, hazırlık düzeyinin artırılmasını, müdahale kapasitesinin yerel ve merkezi düzeyde güçlendirilmesini ve yangın sonrasında doğanın, insan yaşamının ve sosyal yapının yeniden onarılmasını hedeflemektedir. Süreçlere halkın, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve uzman meslek odalarının katılımını esas alarak, karar alma ve uygulama süreçlerini demokratikleştirmektedir. Böylece toplum temelli, ekolojik temelli ve uzun vadeli bir güvenlik anlayışı oluşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Orman yangınlarıyla etkin mücadele, yalnızca yangın anına müdahaleyle sınırlı değil, öncesinde alınacak bilimsel, teknik ve idari önlemlerle mümkündür. İklim krizi, kuraklık,

arazi kullanımı baskısı ve beşeri hatalar yangın riskini artırmakta; bu da yangına karşı proaktif bir yaklaşımın zorunlu hale geldiğini göstermektedir.

Bu maddeyle; yangın riski yüksek bölgelerin coğrafi ve iklimsel analizlere dayalı olarak önceden tespiti, bu alanlarda gelişmiş teknolojilerle gözetleme ve erken uyarı sistemlerinin kurulması, yerel halkın ve görevlilerin eğitilmesi ve yangın müdahale altyapısının yıl boyunca hazır tutulması hedeflenmektedir.

MADDE 4- Orman yangınları, özellikle zorlu arazi ve iklim koşullarında yer ekiplerinin müdahalesini yetersiz kılmakta; bu nedenle hava araçlarının rolü kritik bir önem taşımaktadır. Ancak Türkiye'de yıllardır tartışma konusu olan yangın söndürme uçakları ve helikopterlerinin sayısı, teknik yeterliliği ve risk bölgelerine dağıtımını ciddi eksiklikler içermektedir.

Bu madde ile; orman yangınlarına müdahalede kullanılan hava araçlarının hem nicelik hem nitelik açısından güçlendirilmesi, teknolojik olarak modernize edilmesi, gece görüş ve termal kamera gibi donanımlarla donatılması hedeflenmektedir. Ayrıca yangın riski yüksek bölgelere adil ve stratejik dağılımı sağlamak için bilimsel risk haritalarına dayalı bir planlama yapılması öngörülmektedir. Uçuşa hazırlık ve bakım süreçlerinin düzenli bir bütçeyle desteklenmesi ve sürecin TBMM tarafından denetlenmesi de şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesini güçlendirecektir. Bu sayede yangınlara erken ve etkili müdahale imkânı artırılabilecek, can ve doğa kayıpları asgariye indirilecektir.

MADDE 5- Orman yangınlarına etkili müdahalenin önündeki en büyük engellerden biri kurumsal dağınıklık, koordinasyon eksikliği ve müdahale süreçlerindeki yetki karmaşasıdır. Yangınların büyümesini engellemek ve can kayıplarını önlemek için merkezi ve yerel düzeyde tüm kurumların eşgüdüm içerisinde çalışması yaşamsal önemdedir.

Bu maddeyle, yangın müdahalesinde görev alan kurumlar arasında kesintisiz ve zorunlu koordinasyon sağlanması hedeflenmekte; sadece Tarım ve Orman Bakanlığı değil, AFAD, İçişleri Bakanlığı, belediyeler, sağlık birimleri ve çevre kurumları gibi tüm ilgili aktörler sürece aktif olarak dahil edilmektedir. Yangın riskinin yüksek olduğu bölgelerde 7/24 esaslı “Yangın Acil Koordinasyon Merkezleri” kurulması, müdahale hızını ve etkililiğini artıracaktır.

Ayrıca, yerel yönetimlerin merkezi otoritelerle sürekli işbirliği içinde çalışması yasal sorumluluk haline getirilmekte; hayvanların zarar görmesini önlemeye yönelik gezici veteriner ekipleri gibi insani ve ekolojik hassasiyetler de güvence altına alınmaktadır. Tüm bu süreçlerin halkla paylaşılması ve katılımın sağlanması, şeffaf, kapsayıcı ve toplumsal güven oluşturan bir yangın yönetimini mümkün kılacaktır.

MADDE 6- Orman köylüleri, yaşadıkları bölgenin coğrafyasına, iklim koşullarına ve arazi yapısına dair bilgi birikimleriyle yangınlara müdahalede büyük bir potansiyele sahiptir. Aynı zamanda ormanların yakınında yaşamaları nedeniyle yangın tehdidinden doğrudan etkilenen ilk kesim olmaları, onları doğal bir müdahale gücü haline getirmektedir.

Bu nedenle orman köylülerinin, yangın söndürme süreçlerine bilinçli, donanımlı ve güvenli biçimde dahil edilmesi, hem yangınla mücadelede kapasiteyi artıracak hem de bölgesel dayanıklılığı güçlendirecektir. Ancak bu katılımın iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun olması, gerekli ekipmanların sağlanması ve eğitim süreçlerinin sistematik biçimde yürütülmesi temel bir zorunluluktur.

Bu maddeyle, orman köylülerinin yangınla mücadelede desteklenmesi kurumsal güvence altına alınmakta; aynı zamanda müdahale sürecine yerel bilgi ve emeğin etkin şekilde katılması hedeflenmektedir. Bu yaklaşım, sadece yangınla mücadele gücünü değil, toplumla devlet arasındaki güven ilişkisini de pekiştirecektir.

MADDE 7- Orman yangınları yalnızca ağaçları değil, bir bütün olarak ekosistemleri, biyolojik çeşitliliği, su kaynaklarını, toprağın yapısını ve doğal yaşam alanlarını tahrip eder. Bu nedenle yangın sonrası rehabilitasyon çalışmaları yalnızca ağaç dikimiyle sınırlı kalmamalı; topyekun bir ekolojik iyileştirme anlayışıyla yürütülmelidir.

Yanan alanların doğal karakterine uygun biçimde, yerel bitki ve canlı türlerinin korunarak yeniden canlandırılması; toprağın korunması, erozyonun engellenmesi ve su döngüsünün sağlıklı biçimde işlemesi açısından elzemdir. Suni ve tek tip ağaçlandırma yöntemleri, ekolojik dengeyi bozan etkiler doğurabildiğinden, bu teklif doğal yenilenmeyi önceliklendirmektedir.

Ayrıca bu süreçte, bölge halkının ve özellikle orman köylülerinin katılımı hem sosyal adalet hem de yerel bilgi birikiminin değerlendirilmesi açısından önemlidir. Şeffaflık ve bilimsel

denetim ilkesiyle, bu çalışmaların kamu yararı ve sürdürülebilirlik esasında yürütülmesi amaçlanmaktadır. Bu maddede önerilen yaklaşım, iklim krizinin derinleştiği günümüzde, yalnızca zarar gidermeye değil, doğayla uyumlu bir yeniden inşa sürecine zemin oluşturacaktır.

MADDE 8- Orman yangınlarıyla etkin mücadele, yalnızca müdahale araç ve ekipmanı ile değil, aynı zamanda güçlü ve sürdürülebilir bir mali altyapıyla mümkündür. Türkiye’de her yıl artan yangın riski, iklim krizinin etkisiyle daha yıkıcı boyutlara ulaşmakta, bu durum önleyici ve hazırlık süreçlerine yapılan yatırımların önemini artırmaktadır.

Yangın söndürme uçakları, helikopterleri, arazözler, gözetleme sistemleri ve teknik ekipmanlar yüksek maliyetli kalemlerdir; aynı zamanda bu ekipmanların verimli çalışabilmesi için eğitimli personel ve koordineli kurum yapıları gereklidir. Bu nedenle Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinde bu faaliyetler için ayrı bir kalem ayrılması, kaynakların amaca uygun, izlenebilir ve hesap verebilir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır.

Yerel yönetimlerin yangınla mücadeledeki rolü kritik olduğundan, bu yönetimlere yapılacak desteklerin de düzenli ve şeffaf bir mali sistem üzerinden yürütülmesi gereklidir. Bu bağlamda kurulacak “Orman Yangın Fonu” merkezi bütçe katkısı, orman gelirleri, uluslararası çevre destekleri ve gönüllü katkılarla çeşitlendirilerek sürdürülebilir mali yapı hedeflenmiştir.

Son olarak, altyapı yatırımlarının (yangın havuzları, kuleler, erken uyarı sistemleri) süreklilik arz eden bir bütçeyle desteklenmesi, yalnızca yangın anında değil, risk azaltma ve erken müdahale süreçlerinde de devletin kapasitesini artıracaktır.

MADDE 9- Orman yangınlarıyla mücadele, önleme, müdahale ve rehabilitasyon süreçleri çok boyutlu, hızlı ve bütüncül bir yaklaşım gerektirir. Bu Kanun, mevcut yasal çerçevedeki dağınıklığı gidermek ve yangınlarla ilgili tüm süreçlerde etkili, eşgüdümlü ve çevre temelli bir uygulama birliği sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Farklı mevzuatlar arasında doğabilecek çelişkilerin önüne geçmek ve bu Kanunun amaçlarını sektöre uğratabilecek uygulamaları bertaraf etmek için, yangınla ilgili konularda bu Kanunun hükümlerinin öncelikli ve bağlayıcı olması gerekmektedir. Böylece kurumlar arası yetki karmaşası, uygulama farklılığı veya gecikmelerin önüne geçilecek, afet anlarında karar alma ve uygulama süreçleri hızlanacaktır.

Bu madde ile, afet yönetimi ve çevresel koruma önceliği esas alınarak, normlar hiyerarşisi içinde bu Kanunun düzenlemelerinin üstünlüğü güvence altına alınmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu hüküm ile ilintili yasal düzenlemelerin yerine getirilmesi ve ilgili yönetmeliklerin hazırlanmaları hükme bağlanmaktadır.

MADDE 10 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 11- Yürütme maddesidir.

ORMAN YANGINLARINI ÖNLEME, MÜDAHALE VE YANGIN SONRASI İYİLEŞTİRME HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu kanunun amacı; orman yangınlarının önlenmesi, erken uyarı sistemlerinin kurulması, etkin ve koordineli müdahalenin sağlanması ile yangın sonrası doğa, yaşam ve topluma yönelik iyileştirici adımların bütüncül bir yaklaşımla hayata geçirilmesidir. Artan iklim krizi koşulları altında yalnızca yangın anına değil, öncesine ve sonrasına odaklanan, yerel yönetimlerle ve yurttaşlarla işbirliği içinde geliştirilen, doğayı ve yaşam hakkını esas alan yapısal bir afet yönetimi anlayışı tesis edilmesi hedeflenmektedir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu kanun; orman yangınlarının önlenmesine yönelik risk tespiti, denetim, erken uyarı ve hazırlık süreçlerini; yangın anında hızlı ve etkili müdahaleyi sağlayacak kurumsal koordinasyon, araç-gereç altyapısı ve personel kapasitesini; yangın sonrası rehabilitasyon, ekosistem onarımı, mağduriyetlerin giderilmesi ve izleme süreçlerini kapsar. Ayrıca merkezi idare ile yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve yurttaşların ortak sorumluluğunu tanımlar. Kanun, afet yönetimi yaklaşımını yangın özelinde güçlendirmeyi ve toplum temelli bir ekolojik güvenlik politikası geliştirmeyi amaçlar.

Yangın Öncesi Alınacak Tedbirler

MADDE 3- (1) Orman bölgelerinde 12 ay boyunca izleme yapılması, riskli bölgeler için yangın hassasiyet haritalarının çıkarılması zorunludur.

(2) Orman yangınlarıyla etkin mücadele kapsamında, yangın riski yüksek bölgeler coğrafi, iklimsel ve ekolojik verilere dayalı olarak yeniden tespit edilir. Bu bölgelerde sıcaklık, yağış, bağıl nem ve rüzgâr gibi iklim elemanları, yangın riski taşıyan dönemlerde kesintisiz biçimde izlenir. Tespit edilen yüksek riskli bölgelerde yangın sezonlarında özel önlem planları devreye sokulur ve gerekli idari, teknik ve personel desteği artırılır.

(3) Yangın riski yüksek ormanlık alanlarda sabit gözetleme noktaları (kule ve kulübeler), gezici ve sabit orman gözetleme görevlileri ile hava araçları kullanılarak sürekli ve kesintisiz gözetim sağlanır. Bu alanlarda 7/24 esaslı bir gözetleme sistemi kurulması ve teknolojik imkanlardan (termal kameralar, sensör ağları, insansız hava araçları, uydu izleme ile entegre entegre erken uyarı sistemleri vb.) azami düzeyde yararlanılması zorunludur.

(4) Orman köylülerine, çiftçilere ve ilgili kamu görevlilerine yönelik yılda en az 2 defa eğitim ve tatbikat düzenlenmesi gerekir.

(5) Yangın riski taşıyan ormanlık alanlarda yer alan orman yolları ile yangın emniyet yolu ve şeritlerinin yıl boyunca düzenli bakım ve kontrolü zorunludur. Bu yolların açık, güvenli ve yangın müdahalesine uygun durumda tutulmasından Tarım ve Orman Bakanlığı sorumludur.

(6) Yangın riski yüksek ormanlık alanların uygun koşulları taşıyan kesimleri, bilimsel değerlendirmeler ışığında ulusal park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı gibi statülerle koruma altına alınır. Bu alanlarda insan kaynaklı faaliyetler, koruma mevzuatı çerçevesinde sıkı denetim ve kurallara tabi tutulur.

(6) Yüksek riskli sezon öncesi ormanlık alanlara araçla giriş ve piknik kısıtlaması mülki amir tarafından ilan edilir.

Hava Araçlarıyla Yangınla Mücadele Altyapısının Güçlendirilmesi

MADDE 4- (1) Orman yangınlarıyla etkin mücadele amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde, yangın söndürme uçakları ve helikopterlerinin sayısının artırılması, teknolojik olarak modernize edilmesi ve yangın riski yüksek bölgelerde orantılı şekilde dağıtılması zorunludur.

(2) Bakanlık; meteorolojik veriler, yangın geçmişi, orman varlığı ve ulaşım altyapısı gibi ölçütleri esas alarak Türkiye genelinde risk haritası oluşturur ve hava araçlarının bölgesel dağıtımını bu harita çerçevesinde yapar.

(3) Yangın sezonu öncesi tüm hava araçlarının uçuşa hazır durumda olması ve görevlendirmelerin tamamlanmış olması sağlanır. Araçların bakım ve yakıt ihtiyaçları için merkezi bir bütçe oluşturulur.

(4) Hava araçları filosu; en az %40'ı gece görüşlü ve termal kamera donanımlı olmak üzere yapılandırılır.

(5) Bu maddenin uygulanmasına dair her yıl hazırlanan faaliyet raporları TBMM'ye sunulur.

Yangına Müdahale ve Kurumsal Koordinasyon:

MADDE 5- (1) Yangına müdahale eden araç, uçak, helikopter ve insan kaynağının etkin ve hızlı biçimde yönlendirilmesi için merkezi ve yerel düzeyde koordinasyon esas alınır.

(2) Yangınla mücadelede Tarım ve Orman Bakanlığı, AFAD, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, belediyeler, Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili diğer kamu kurumları arasında etkin ve sürekli koordinasyon sağlanır. Tüm illerde ve yangın riskinin yüksek olduğu bölgelerde bu kurumların ve muhtarlar, STK'lar, üniversiteler, meslek odaları vb. ilgili yerel kurumların yer aldığı 24 saat esasına göre çalışacak “Yangın Acil Koordinasyon Merkezleri” kurulması zorunludur. Bu merkezler ilgili kurumların eşgüdümünü sağlayacak ve müdahalelerin etkinliğini artıracaktır.

(3) Yerel yönetimler, Tarım ve Orman Bakanlığı ile sürekli koordinasyon içinde çalışmakla yükümlüdür; bu görevlerini aksatmaları durumunda yasal yaptırımlar uygulanır.

(4) Yangına müdahale sırasında zarar gören yaban ve evcil hayvanların ilk tedavisinin yapılabilmesi için gezici veteriner ekipleri kurulur ve bu ekiplerin ulaşımı için uygun araç tahsisi zorunlu kılınır.

(5) Tüm müdahale ve iyileştirme süreçlerinde halk bilgilendirilir ve katılımcı mekanizmalar kurulmak zorundadır.

Orman Köylülerinin Yangın Söndürme Çalışmalarına Katılımı

MADDE 6- (1) Orman köylülerinin yangın söndürme çalışmalarına katılımı sağlanır ve desteklenir. Bunun için Bakanlık tarafından eğitim programları düzenlenir ve güvenlik tedbirleri alınır.

(2) Orman köylülerinin yangına müdahalede kullanacağı ekipman ve koruyucu malzemeler Bakanlık tarafından ücretsiz sağlanır.

(3) Orman köylülerinin katılımı, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun şekilde gerçekleştirilir ve risk durumlarında koruyucu önlemler alınır.

Yanan Ormanların Rehabilitasyonu ve Ekolojik Yeniden Kazanımı

MADDE 7- (1) Yanan orman alanlarının rehabilitasyonu, ekosistem bütünlüğü gözetilerek, biyolojik çeşitliliğin korunması ve doğal dengelerin yeniden tesis edilmesi amacıyla gerçekleştirilir.

(2) Rehabilitasyon alışmaları, yerel bitki türlerinin kullanılması, toprağın erozyonunun önlenmesi ve su kaynaklarının korunması temelinde planlanır ve uygulanır.

(3) Rehabilitasyon sürecinde suni ormanlandırma yerine, doğal yenilenmeyi destekleyen yöntemler öncelikli olarak tercih edilir.

(4) Bu alışmalar kamu yararına dönük olup, yerel halkın, özellikle orman köylülerinin ve vre uzmanlarının katılımı sağlanır.

(5) Rehabilitasyon faaliyetlerinin izlenmesi ve raporlanması, ilgili vre ve ormancılık kurumları tarafından düzenli olarak yapılır; elde edilen veriler kamuoyuyla şeffaf şekilde paylaşılır.

(6) Yanan alanların ekolojik işlevlerinin yeniden kazanımı için gerekli finansman, devlet bütçesinde özel kalem olarak tahsis edilir ve süreklilik arz edecek şekilde sağlanır.

(7) Rehabilitasyon çalışmalarında kullanılan her türlü uygulama ve yöntem, sürdürülebilirlik ve vre dostu kriterler doğrultusunda denetlenir ve uluslararası ekoloji standartlarına uyumlu hale getirilir.

Yangını nleyici ve Müdahale Kapasitesinin Artırılması için Bütçe

MADDE 8- (1) Devlet bütçesinde, orman yangınlarını nleme, erken tespit, müdahale ve rehabilitasyon faaliyetleri için ayrılan kaynaklar artırılır ve bu alanlara öncelik verilir.

(2) Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesine, yangın söndürme uçakları, helikopterleri, arazzleri, teknik donanım ve personel eğitimine yönelik denekler ayrı bir kalem olarak tahsis edilir.

(3) Yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde yürütülen yangın nleme ve müdahale çalışmalarının desteklenmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde Orman Yangın Fonu kurulur.

Fon gelirleri:

- Merkezi bütçeden aktarım (%0.3)
- Orman kullanım ruhsat gelirlerinin %10'u
- Gönüllü bađıřlar
- Avrupa Birliği ve uluslararası vre fonları

(4) Yangın havuzları, gözetleme kuleleri, erken uyarı sistemleri gibi altyapı yatırımları için kaynaklar düzenli ve sürdürülebilir şekilde sağlanır.

(5) Yangın söndürme çalışmalarında görev alan personel ve gönüllülere yönelik sağlık, eğitim ve güvenlik harcamaları için bütçede gerekli kaynaklar ayrılır.

(6) Bütçe kullanımı ve harcamaların etkinliği, ilgili kurumlarca düzenli olarak denetlenir ve kamuoyuna şeffaf şekilde raporlanır.

Aykırılıklar

MADDE 9- Bu Kanunun uygulanması gereken yerlerde, diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip orman yangınlarını önleme, müdahale ve yangın sonrası iyileştirmeye yönelik yönetmelikler ilgili bakanlıklarca kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 10- (1) Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 (1) Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.